

**МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ,
БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

ДКУД _____

Н А К А З

29.12.2016 року

Київ

№ 337

Про затвердження ДБН А.2.2–14:2016
«Склад та зміст науково-проектної
документації на реставрацію
пам'яток архітектури та містобудування»

Відповідно до законів України «Про будівельні норми», «Про регулювання містобудівної діяльності», постанов Кабінету Міністрів України від 23 червня 2010 року № 483 «Про затвердження Положення про центральний фонд будівельних норм та Типового положення про фонд галузевих будівельних норм» і від 30 червня 2010 року № 543 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність», з метою удосконалення нормативної бази у будівельному комплексі України та враховуючи рішення Науково-технічної ради Мінрегіону від 03 листопада 2016 року № 124

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити ДБН А.2.2-14:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування».

2. ДБН А.2.2-14:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування» набирає чинності з першого числа місяця, що настає через 90 днів з дня їх опублікування в офіційному друкованому виданні Міністерства «Інформаційний бюлетень Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України», але не раніше 01.05.2017.

З набранням чинності ДБН А.2.2-14:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування» визнати таким, що втратив чинність, наказ Мінрегіонбуду від 23.06.2008 № 262 «Про затвердження державних будівельних норм».

3. Департаменту з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку (Рябова О.О.) передати до ДП «УКРАРХБУДІНФОРМ» (Владіміров Є.С.), як утримувача Центрального фонду будівельних норм, ДБН А.2.2-14:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування» разом з його сформованою справою, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2010 року № 543 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність» та ДСТУ Б А.1.1-96:2010 «Система стандартизації та нормування у будівництві. Ведення справи будівельних норм».

4. ДП «УКРАРХБУДІНФОРМ»:

провести підготовку тексту державних будівельних норм до оприлюднення без зміни змісту його положень;

надати у місячний строк Департаменту з питань проектування об'єктів будівництва, технічного регулювання та науково-технічного розвитку підготовлений до реєстрації ДБН А.2.2-14:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування»;

забезпечити оприлюднення ДБН А.2.2-14:2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування» в офіційному друкованому виданні Міністерства;

здійснювати поширення копій друкованих текстів державних будівельних норм відповідно до замовлень, за умови використання коштів, отриманих від провадження діяльності з розповсюдження будівельних норм на фінансування Центрального фонду будівельних норм;

забезпечити виконання постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2002 року № 608 «Про порядок доставляння обов'язкових примірників документів».

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Парцхаладзе Л.Р.

Перший заступник Міністра

В.А. НЕГОДА

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

**СКЛАД ТА ЗМІСТ НАУКОВО-ПРОЕКТНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ НА РЕСТАВРАЦІЮ ПАМ'ЯТОК
АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ**

ДБН А.2.2-14-2016

Видання офіційне

Київ
Міністерство регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства України
2017

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

**СКЛАД ТА ЗМІСТ НАУКОВО-ПРОЕКТНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ НА РЕСТАВРАЦІЮ ПАМ'ЯТОК
АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ**

ДБН А.2.2-14-2016

Видання офіційне

Київ
Мінрегіон України
2017

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Український державний науково-дослідний і проектний інститут "УкрНДІ-проектреставрація"
- РОЗРОБНИКИ: **В. Тимкович**, канд. техн. наук (науковий керівник); **Л. Цяук**; **О. Рутковська**; **А. Ізотов**, канд. архіт.; **О. Самойленко**
- ЗА УЧАСТЮ: Мінрегіон України (**Д. Ісаєнко**, канд. наук держ. упр.; **А. Беркута**, канд. екон. наук; **І. Соколов**; **М. Босецький**)
- 2 ВНЕСЕНО: Департамент містобудування, архітектури та планування територій Мінрегіону
- 3 ПОГОДЖЕНО: Міністерство культури України (лист від 25.11.2013 р. № 3698/10/61-13, від 19.08.2016 № 1974/10/14-16)
Державна інспекція техногенної безпеки України (лист від 23.10.2013 р. № 02-11984/261) ДСНС (лист від 23.09.2016 № 02-14082/261)
- 4 ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: Наказ Мінрегіону від 29.12.2016 р. № 337, чинні з першого числа місяця, що настає через 90 днів з дня їх опублікування в офіційному друкованому виданні Міністерства "Інформаційний бюлетень Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України"
- 5 НА ЗАМІНУ: ДБН А.2.2-6-2008 "Склад, зміст, порядок розроблення, погодження і затвердження науково-проектної документації для реставрації об'єктів нерухомої культурної спадщини"

Мінрегіон України, 2017

Видавець нормативних документів у галузі будівництва
і промисловості будівельних матеріалів Мінрегіону України
Державне підприємство "Укрархбудінформ"

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять	2
4 Загальні положення	4
5 Склад та зміст попередніх робіт	6
6 Склад та зміст комплексних наукових досліджень	6
7 Склад та зміст науково-проектної документації на протиаварійні або невідкладні консерваційні роботи	8
8 Склад та зміст ескізного проекту (ЕП)	8
9 Склад та зміст проекту (П)	9
10 Склад та зміст робочого проекту (РП)	11
11 Склад та зміст робочої документації (Р)	11
12 Склад та зміст науково-реставраційного звіту	12
Додаток А	
Вихідні дані для об'єкта реставрації, які надає замовник	14
Додаток Б	
Форма 1. Акт огляду технічного стану пам'ятки	15
Додаток В	
Форма 2. Акт визначення рівня складності робіт з розроблення документації	16
Додаток Г	
Форма 3. Акт визначення втрат пам'ятки	17
Додаток Д	
Форма 4. Дефектний акт	19
Додаток Е	
Форма 5. Реставраційне завдання	20
Додаток Ж	
Форма 6. Картка фіксації характеристик кладки (мурування)	22
Додаток И	
Комплектування і склад томів документації	24
Додаток К	
Склад паспорта опорядження фасадів	27
Додаток Л	
Склад та зміст історичної (історико-архітектурної) довідки	28
Додаток М	
Склад техніко-економічних показників	29
Додаток Н	
Форма 8. Титульний аркуш	30
Додаток П	
Бібліографія	31

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

СКЛАД ТА ЗМІСТ НАУКОВО-ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА РЕСТАВРАЦІЮ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ

СОСТАВ И СОДЕРЖАНИЕ НАУЧНО-ПРОЕКТНОЙ ДОКУМЕНТАЦИИ
НА РЕСТАВРАЦИЮ ПАМЯТНИКОВ АРХИТЕКТУРЫ И ГРАДОСТРОИТЕЛЬСТВА

THE COMPOSITION AND THE CONTENT PROJECT DOCUMENTATION
FOR PRESERVATION (RESTORATION) OF ARCHITECTURAL MONUMENTS
AND URBAN SITES

Чинні від 2017-07-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ці Норми поширюються на пам'ятки архітектури та містобудування національного та місцевого значення (далі – пам'ятки).

1.2 Ці Норми встановлюють вимоги до складу та змісту науково-проектної документації на реставрацію, консервацію, реабілітацію, музеєфікацію, ремонт (реставраційний) та пристосування пам'яток, а також на невідкладні консерваційні та протиаварійні роботи (далі по тексті – збереження).

1.3 Ці Норми застосовуються при виконанні науково-дослідних та науково-проектних робіт та розробленні науково-проектної документації на збереження пам'яток.

1.4 Положення цих Норм у разі відсутності відповідних нормативних актів, застосовуються при проведенні науково-дослідних та науково-проектних робіт та розробленні науково-проектної документації, спрямованої на збереження інших видів та типів пам'яток нерухомої культурної спадщини, а також щойно виявлених об'єктів культурної спадщини, визначених Законом України "Про охорону культурної спадщини" [5].

1.5 Вимоги до розроблення науково-проектної документації за цими Нормами є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання в сфері збереження пам'яток.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих нормах є посилання на такі акти та документи:

ДБН А.3.1-5-2016 Організація будівельного виробництва

ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Основні вимоги до проектної та робочої документації

ДСТУ Б А.2.4-7:2009 Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень

ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво

Закон України "Про охорону культурної спадщини"

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Нижче подано терміни та поняття, вжиті в цих Нормах.

3.1 автентичність

Властивість об'єкта культурної спадщини, що характеризується збереженістю його первісної матеріально-технічної структури, форми та вигляду, ролі у навколишньому середовищі, що дозволяють розглядати його як історичне свідчення попередньої діяльності людини та твір мистецтва

3.2 виконавча науково-проектна документація.

Документація, яка підтверджує фактичні зміни в проектній документації, що виникли в процесі ведення авторського нагляду при виконанні ремонтно-реставраційних робіт на об'єкті

3.3 дослідження пам'ятки

Науково-пошукова та науково-практична діяльність, спрямована на одержання нової або уточнення існуючої інформації про пам'ятку та її середовище

3.4 збереження

Комплекс науково обґрунтованих заходів, спрямованих на забезпечення цілісності пам'ятки та її автентичності

3.5 зондаж

Фрагментарне розкриття пам'ятки, її елементів від верхніх шарів з метою виявлення, фіксації та дослідження автентичних та пізніших конструкцій і матеріалів, встановлення ділянок втрачених елементів, їх характеристик і будівельної періодизації, а також визначення технічного стану матеріалів і конструкцій (цегла, дерев'яний брус, плінфа, камінь тощо)

3.6 історичні нашарування

Об'ємно-планувальні, планувальні, декоративні та інші доповнення, які отримала автентична частина пам'ятки на певному етапі свого історичного існування та можуть розглядатись як її цінні елементи

3.7 комплексні наукові дослідження

Сукупність науково-дослідних, вишукувальних, науково-експериментальних, науково-технічних та науково-технологічних робіт, результати яких є основою для обґрунтування та прийняття науково-проектних рішень

3.8 консервація

Сукупність науково обґрунтованих заходів, які дозволяють захистити об'єкти культурної спадщини від подальших руйнувань і забезпечують збереження їхньої автентичності з мінімальним втручанням у їхній існуючий вигляд [5]

3.9 музесфікація

Сукупність науково обґрунтованих заходів щодо приведення об'єктів культурної спадщини у стан, придатний для екскурсійного відвідування [5]

3.10 науково-дослідні роботи

Комплекс досліджень, які проводяться з метою отримання нових або уточнення існуючих даних про об'єкт проектування, і які передують розробленню науково-проектної документації

3.11 науково-проектна документація

Сукупність текстових та графічних матеріалів, які на різних стадіях проектування визначають концептуальні чи принципові архітектурні, містобудівні, інженерні, конструктивні, технологічні та інші рішення, спрямовані на збереження пам'ятки

3.12 науково-проектні роботи

Роботи, які пов'язані зі створенням науково-проектної документації

3.13 науково-технічний супровід

Науково-технічна діяльність, пов'язана з виконанням певного комплексу робіт на різних етапах проведення ремонтно-реставраційних робіт та експлуатації пам'яток, потенційно небезпечних, унікальних, складних за архітектурними та/або конструктивними рішеннями та/або розташованими в складних інженерно-геологічних умовах

3.14 невідкладні консерваційні роботи

Комплекс науково обґрунтованих заходів, спрямованих на захист пам'ятки, її частин або окремих елементів від руйнувань до початку проведення ремонтно-реставраційних робіт

3.15 обмір архітектурний

Детальна графічна фіксація пам'ятки або її частини, стан збереженості яких задовільний, а значні історичні нашарування відсутні

3.16 обмір архітектурно-археологічний

Детальна графічна фіксація пам'ятки або її частини, в тому числі залишків, розташованих в культурному шарі, з усіма історичними нашаруваннями із застосуванням архітектурних та археологічних методів обміру, а також фіксація особливості пам'ятки: характер кладки (мурування), переробки, штраби, отвори від втрачених конструктивних елементів, зрублені деталі, місцезнаходження закладок, перекладок, розкриттів для подальшого всебічного аналізу

3.17 обмір схематичний

Спрощена графічна фіксація пам'ятки з метою формування загального уявлення про неї для визначення фізичного об'єму та площ, а також розроблення схем шурфів та зондажів

3.18 обмір фотограмметричний

Детальна фіксація пам'ятки за допомогою геодезичних приладів, лазерного сканування або їх комбінації, яка базується на її дистанційній фіксації інструментальним способом

3.19 попередні роботи

Початковий етап науково-дослідних робіт на пам'ятці, спрямований на ознайомлення з пам'яткою, її обстеження, попереднє вивчення літературних і графічних матеріалів, збір та узагальнення вихідних даних з метою визначення подальших науково-дослідних, вишукувальних та науково-проектних робіт

3.20 пристосування пам'яток

Сукупність науково обґрунтованих заходів щодо створення умов для сучасного використання пам'ятки

3.21 протиаварійні роботи на пам'ятці

Комплекс заходів, спрямованих на безпечну експлуатацію пам'ятки на період, необхідний для виконання науково-дослідних робіт, розроблення науково-проектної документації та виконання ремонтно-реставраційних робіт

3.22 реабілітація [5]

Сукупність науково обґрунтованих заходів щодо відновлення культурних та функціональних властивостей об'єктів культурної спадщини

3.23 регенерація

Сукупність науково обґрунтованих заходів щодо пам'яток містобудування, спрямованих на реставрацію та пристосування локальних об'єктів, відновлення елементів благоустрою, ландшафтів, розпланувально-просторової структури з метою збереження композиційної цілісності історичних населених місць, комплексів або ансамблів

3.24 ремонтно-реставраційні роботи

Комплекс науково обґрунтованих виробничих заходів на основі науково-проектної документації, спрямованих на збереження пам'ятки. До ремонтно-реставраційних робіт відносяться: реставрація, реабілітація, консервація, музеєфікація та/або ремонт (реставраційний)

3.25 ремонт (реставраційний)

Сукупність науково обґрунтованих заходів, які передбачають систематичне та своєчасне підтримання експлуатаційних якостей частин пам'ятки, з метою попередження передчасного зносу архітектурно-декоративного оздоблення чи конструкцій або інженерного обладнання

3.26 реставрація

Сукупність науково обґрунтованих заходів щодо укріплення (консервації) фізичного стану, розкриття найбільш характерних ознак, відновлення втрачених або пошкоджених елементів об'єктів культурної спадщини із забезпеченням збереження їхньої автентичності [5]

3.27 реставраційне завдання

Документ який фіксує цілі, завдання, напрями проведення науково-дослідних робіт, а також обсяги науково-проектної документації та є результатом виконання попередніх робіт

3.28 рівень складності робіт із розроблення документації

Визначення усіх факторів впливу на складність виконання вишукувальних, науково-дослідних та науково-проектних робіт.

3.29 фіксація пам'ятки

Комплекс науково-технічних заходів які передбачають: обмірювання, фотографування, опис, замальовку пам'ятки, її частин або елементів з натури, та є невід'ємною складовою науково-дослідних робіт

3.30 шурф

Пройдена з денної поверхні чи рівня підлоги вертикальна виробка, яка виконується з метою обстеження підземної частини пам'ятки для визначення матеріалу, технічного стану та глибини закладання фундаментів, наявності гідроізоляції, уточнення рівня первинного вимощення тощо.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Процес розроблення науково-проектної документації поширюється на весь період виконання робіт, спрямованих на збереження пам'ятки.

4.2 Науково-проектна документація може коригуватись в процесі виконання робіт, спрямованих на збереження пам'ятки, у разі отримання нових даних, які впливають на результати раніше прийнятих проектних рішень.

4.3 У разі проведення ремонтно-реставраційних робіт на потенційно небезпечних, унікальних, складних за архітектурними та/або конструктивними рішеннями та/або розташованими в складних інженерно-геологічних умовах пам'ятках науково-технічний супровід здійснюється на всіх етапах виконання робіт, спрямованих на збереження пам'ятки у відповідності з ДБН В.1.2-5 [24].

4.4 Розділи науково-проектної документації, спрямовані на санітарно-епідеміологічну, екологічну, пожежну та іншу безпеку пам'ятки відповідно до Закону України "Про охорону культурної спадщини", не повинні призводити до зміни пам'ятки, втрати її автентичності та/або погіршення її історичної, естетичної, наукової або художньої цінності.

4.5 До науково-дослідних робіт належать:

- а) попередні роботи;
- б) матеріали обстежень (для розроблення науково-проектної документації на протиаварійні та/або невідкладні консерваційні роботи);
- в) комплексні наукові дослідження.

4.6 До науково-проектної документації належать:

- а) протиаварійні роботи;
- б) невідкладні консерваційні роботи;
- в) ескізний проект (ЕП);
- г) проект (П);
- д) робочий проект (РП);
- е) робоча документація (Р).

4.7 Кошторисна вартість визначається згідно з ДСТУ Б Д.1.1-7, ДСТУ Б Д.1.1-1.

4.8 Стадійність проектування визначається Реставраційним завданням (додаток Е).

Проектування може виконуватись в:

а) одну стадію – робочий проект (РП);

б) дві стадії – проект (П), робоча документація (Р);

в) три стадії – ескізний проект (ЕП), проект (П), робоча документація (Р).

4.9 У разі ремонту (реставраційного) пам'ятки або її частини можливе розроблення науково-проектної документації за робочим проектом (РП). В окремих обґрунтованих проектувальником випадках, у разі поліпшення експлуатаційних показників об'єктів, допускається розроблення лише дефектних актів і кошторисної документації. У випадку наявності паспорта опорядження фасадів може бути відкоригована технологія виконання робіт із врахуванням реального технічного стану.

4.10 Ремонт (реставраційний) провадиться з періодичністю, що забезпечує ефективну експлуатацію пам'ятки між періодами її реставрації.

До ремонту (реставраційного) належать роботи, спрямовані на ремонт покрівель, водостоків; ремонт вікон, дверей, печей, скління віконних заповнень, перетирання тиньку, відновлення пофарбування стін інтер'єрів та фасадів, влаштування систем інженерного забезпечення та інші роботи, що не змінюють існуючих конструкцій, матеріалів, деталей пам'яток тощо.

4.11 В залежності від складу та змісту робіт, визначених реставраційним завданням, документація може розроблятися на пам'ятку в цілому або її частини.

4.12 Розроблення науково-проектної документації на збереження пам'ятки (комплексу) може виконуватися за чергами та пусковими комплексами відповідно до реставраційного завдання. У цьому випадку документація на стадії проектування, що схвалюється (затверджується), розробляється в цілому на об'єкт з розподілом за чергами та пусковими комплексами. Розроблення наступної стадії проектування може здійснюватися за кожною окремою чергою.

4.13 Склад та зміст науково-проектної документації встановлюється в залежності від поставлених завдань, спрямованих на збереження пам'ятки.

4.14 Залежно від вимог до точності, які висуваються до обмірів, вони класифікуються як схематичні, архітектурні, архітектурно-археологічні та фотограмметричні.

Схематичний обмір виконується на стадії попереднього обстеження пам'ятки, коли детальніші обміри передбачено на наступних етапах робіт.

Архітектурний обмір виконується на пам'ятках, стан збереженості яких задовільний за відсутності значних переробок. При таких обмірах фіксується ідеальна геометрична схема пам'ятки, в якій усі кути приймаються прямими, а розміри елементів, що повторюються, однаковими.

Архітектурно-археологічний обмір виконується при фіксації пам'яток до XVIII сторіччя включно, з обноскою, у фіксованому рівні, з застосуванням методу триангуляції та враховує відхил від ідеальної геометричної схеми.

Фотограмметричний обмір виконується за умови, коли проведення архітектурно-археологічних обмірів пам'ятки, її окремих частин зробити неможливо через недоступність та складність влаштування риштувань для проведення обмірів вручну. Результати даного виду обміру документуються кресленнями згідно з вимогами, які висуваються до архітектурно-археологічного обміру.

4.15 Для кожної конкретної пам'ятки встановлюється рівень складності робіт з розроблення науково-проектної документації задля розрахунку їх кошторисної вартості по розділах та фіксується відповідним актом.

Термін "Рівень складності" відповідає терміну "Категорія складності пам'ятки", який визначається згідно з Тимчасовим збірником цін на науково-проектні роботи по нерухомих пам'ятках історії та культури Української РСР (ТЗЦНІПР-91) [32]

5 СКЛАД ТА ЗМІСТ ПОПЕРЕДНІХ РОБІТ

5.1 Попередні роботи є обов'язковим етапом науково-дослідних робіт на пам'ятці та включають вихідні дані для об'єкта реставрації та попередні дослідження.

5.1.1 Вихідні дані для об'єкта реставрації, які надає замовник (додаток А).

5.1.2 Попередні дослідження в залежності від стану пам'ятки передбачають:

- а) попереднє вивчення літературних і графічних джерел;
- б) попереднє архітектурне обстеження;
- в) попереднє обстеження конструкцій;
- г) попереднє інженерне обстеження;
- д) попереднє технологічне обстеження (в разі потреби);
- е) попереднє археологічне обстеження (в разі потреби);
- ж) фотофіксацію.

5.1.3 Результатом попередніх робіт є:

- а) короткі історичні відомості;
- б) схематичний обмір;
- в) визначення фізичного об'єму пам'ятки;
- г) схема фотофіксації;
- д) фотографії загального вигляду та елементів пам'ятки з анотаціями;
- е) акт огляду технічного стану пам'ятки (додаток Б);
- ж) акт визначення рівня складності робіт з розроблення документації (додаток В);
- и) акт визначення втрат пам'ятки (додаток Г);
- к) програма виконання науково-дослідних робіт;
- л) схеми місць улаштування зондажів, шурфів, встановлення будівельних риштувань, розкриття конструкцій, відбору зразків матеріалів;
- м) програма виконання науково-проектних робіт;
- н) програма виконання протиаварійних або невідкладних консерваційних робіт (за потреби);
- п) кошторисний розрахунок на виконання науково-дослідних, науково-вишукувальних та науково-проектних робіт (за потреби);
- р) кошторисні розрахунки вартості ремонтно-реставраційних робіт (за потреби);
- с) пропозиції щодо необхідності визначення стану забруднення атмосферного повітря, ґрунту, водних об'єктів, акустичного, радіаційного електромагнітного, радіаційного забруднення тощо на ділянці пам'ятки (за потреби);
- т) реставраційне завдання (додаток Е).

6 СКЛАД ТА ЗМІСТ КОМПЛЕКСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

6.1 Склад та зміст комплексних наукових досліджень визначається програмою на виконання науково-дослідних робіт. Склад комплексних наукових досліджень відображається в реставраційному завданні.

6.2 Комплексні наукові дослідження здійснюються для отримання інформації про:

- а) культурну, історичну і наукову цінність пам'ятки;
- б) первісну матеріальну структуру пам'ятки та її пізніші історичні нашарування;
- в) інженерні та технологічні рішення пам'ятки;
- г) хімічні, фізичні та фізико-технічні характеристики матеріалів пам'ятки;
- д) стан збереженості конструкцій;
- е) стан збереженості матеріалів пам'ятки;
- ж) геологічні та гідрологічні умови території пам'ятки;
- з) природні та антропогенні чинники впливу на пам'ятку.

6.3 Комплексні наукові дослідження виконуються до початку науково-проектних робіт та складаються з:

- а) історико-архівних та бібліографічних досліджень;
- б) натурних досліджень та вишукувань;
- в) камеральних (в тому числі лабораторних) досліджень.

Примітка. За потреби, наукові дослідження виконуються протягом всього процесу проектування та виконання робіт на пам'ятці.

6.4 Історико-архівні та бібліографічні дослідження включають: збір та вивчення опублікованих джерел, виявлення архівних матеріалів та їх систематизацію, що стосуються пам'ятки та її середовища. Результати історико-архівних та бібліографічних досліджень оформлюються у вигляді історичної (історико-архітектурної) довідки, яка оформлюється згідно з додатком Л.

6.5 Натурні дослідження виконуються з метою вивчення матеріальної структури пам'ятки, визначення частин (елементів) первісного ядра та пізніших історичних нашарувань пам'ятки, виявлення місць втрачених частин та/або елементів пам'ятки.

6.6 Зміст натурних досліджень визначається програмою натурних досліджень, які можуть включати:

- а) обміри: архітектурні, архітектурно-археологічні, фотограмметричні;
- б) архітектурні дослідження;
- в) архітектурно-археологічні дослідження;
- г) інженерні дослідження;
- д) конструкторські дослідження;
- е) науково-технологічні дослідження;
- ж) дослідження території, прилеглої до пам'ятки;
- и) фотофіксацію.

6.7 В межах завдань, поставлених у програмі науково-дослідних робіт, розробляються плани, фасади, перерізи (перетини) із позначенням місць влаштування зондажів, шурфів з метою дослідження кладки (мурування) згідно з додатком Ж, результати яких формують наукову базу з вивчення та систематизації пам'яток та є складовою частиною науково-дослідних робіт.

6.8 Результатами комплексних наукових досліджень в кожному окремому випадку, згідно з 6.1, є:

а) архітектурні або архітектурно-археологічні обміри із фіксацією усіх змін в об'ємній та планувальній структурі пам'ятки з їх описом.

Примітка. Обміри та виконані за ними креслення є основою документації, яка розробляється для збереження пам'ятки, та невід'ємною складовою результатів натурних досліджень;

б) звіт про інженерне обстеження з фіксацією стану мереж та висновками щодо їх експлуатаційних показників та рекомендацій щодо їх подальшої експлуатації;

в) звіт про конструкторське обстеження з фіксацією стану конструкцій та висновками щодо їх експлуатаційних показників та рекомендацій щодо їх підсилення, укріплення;

г) звіт про хіміко-технологічні обстеження та дослідження з рекомендаціями щодо застосування матеріалів та технологій;

д) звіт про дослідження живопису і предметів внутрішнього оздоблення;

е) звіт про археологічні дослідження з фіксацією археологічних та архітектурно-археологічних складових пам'ятки (за потреби);

ж) звіт про інженерно-геологічні вишукування з висновками та рекомендаціями;

и) звіт про архітектурні дослідження.

6.9 Усі дані, отримані в процесі дослідження та зафіксовані шляхом фотографування, оформлюються окремою книгою "Фотофіксаційні матеріали" з анотацією кожного фото. Невід'ємною частиною книги "Фотофіксаційні матеріали" є схема фотофіксації, яка в кожному окремому випадку становить схематичні плани, фасади, перерізи (перетини), на яких наносяться: точки та напрямки фотофіксації, номери фотографій.

6.10 Результатом комплексних наукових досліджень є фіксація первісного ядра пам'ятки та її пізніших історичних нашарувань (в тому числі археологічних та архітектурно-археологічних), визначення функціональної типології, ролі у навколишньому середовищі, належності до архітектурного стилю (стилів), колористичного вирішення, авторства тощо. Отримані дані є єдиним об'єктивним джерелом визначення автентичності пам'ятки в цілому, її окремої частини (елемента), пізніших історичних нашарувань пам'ятки.

6.11 Результати, отримані під час проведення комплексних наукових досліджень, є науковою базою для обґрунтування та прийняття проектних рішень та приводяться в пояснювальній записці на стадіях ЕП, П та РП.

6.12 Кошторисна вартість комплексних наукових досліджень (КНД) визначається згідно з ДСТУ Б Д.1.1-7, ДСТУ Б Д.1.1-1.

7 СКЛАД ТА ЗМІСТ НАУКОВО-ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА ПРОТИАВАРІЙНІ АБО НЕВІДКЛАДНІ КОНСЕРВАЦІЙНІ РОБОТИ

7.1 Протиаварійні роботи та/або невідкладні консерваційні роботи на пам'ятці не є складовими ремонтно-реставраційних робіт і забезпечують безпечну експлуатацію пам'ятки на період, необхідний для виконання науково-дослідних робіт, розроблення науково-проектної документації та виконання ремонтно-реставраційних робіт.

7.2 Науково-проектна документація на протиаварійні та/або невідкладні консерваційні роботи розробляється за потреби та складається з матеріалів попередніх робіт, рекомендацій щодо виконання протиаварійних робіт на пам'ятці, робочих креслень та кошторисної документації в обсязі стадії робочого проекту.

7.2.1 Обстеження виконуються в обсязі, достатньому для розроблення науково-проектної документації на виконання протиаварійних та/або невідкладних консерваційних робіт.

7.2.2 Матеріали обстежень містять:

- а) схематичний, архітектурний або архітектурно-археологічний обмір (в необхідних обсягах);
- б) акт огляду технічного стану пам'ятки (додаток Б);
- в) акт визначення рівня складності робіт з розроблення документації* (додаток В);
- г) акт визначення втрат пам'ятки (додаток Г);
- д) схему фотофіксації;
- е) фотографії загального вигляду пам'ятки, її аварійних елементів або частин з анотаціями;
- ж) рекомендації щодо виконання протиаварійних або невідкладних консерваційних робіт на пам'ятці.

7.2.3 Робочі креслення виконуються на основі матеріалів обстежень та/або дефектних актів (додаток Д) в обсязі, достатньому для виконання протиаварійних та/або невідкладних консерваційних робіт.

7.2.4 Кошторисна документація

Кошторисна вартість на проведення протиаварійних або невідкладних консерваційних робіт визначається згідно з ДСТУ Б Д.1.1-7, ДСТУ Б Д.1.1-1.

8 СКЛАД ТА ЗМІСТ ЕСКІЗНОГО ПРОЕКТУ (ЕП)

8.1 Ескізний проект розробляється для визначення попередніх концептуальних архітектурних (об'ємно-просторових, планувальних) та містобудівних (розпланувальних) рішень пам'ятки, комплексу та/або ансамблю, з їх подальшим розглядом згідно з порядком.

8.2 Ескізний проект розробляється на підставі вихідних даних для об'єкта реставрації, реставраційного завдання та результатів комплексних наукових досліджень.

8.3 Ескізний проект складається з текстових та графічних матеріалів, якими визначаються концептуальні архітектурні, містобудівні, інженерні, конструктивні, технологічні та інші рішення, спрямовані на збереження пам'ятки.

8.4 Ескізний проект включає:

- а) пояснювальну записку;
- б) креслення;
- в) кошторисну документацію.

8.4.1 Пояснювальна записка містить:

- а) загальні відомості про пам'ятку, в тому числі характер її використання з посиланнями на вихідні дані та матеріали науково-дослідних робіт;
- б) описи існуючого вигляду та технічного стану з посиланням на матеріали науково-дослідних робіт;
- в) концептуальні містобудівні, архітектурні, конструктивні, інженерні і технологічні рішення з посиланнями на матеріали науково-дослідних робіт;
- г) описи графічних реконструкцій (за потреби) з посиланнями на матеріали відповідних науково-дослідних робіт;
- д) пропозиції з колористичного вирішення фасадів та інтер'єрів;
- е) концептуальні рішення зі збереження пам'яток монументального мистецтва і предметів внутрішнього оздоблення з посиланнями на матеріали науково-дослідних робіт;
- ж) пропозиції зі збереження археологічних та/або архітектурно-археологічних об'єктів в межах ділянки проектування;
- з) пропозиції з благоустрою, вертикального планування та озеленення території;
- и) заходи з пожежної безпеки, охорони праці та навколишнього середовища;
- к) заходи з доступності території пам'ятки для маломобільних груп населення;
- л) принципи рішення з пристосування пам'ятки (за потреби).
- м) основні техніко-економічні показники.

Примітка. Техніко-економічні показники складаються у випадку, коли на стадії ЕП розробляються принципи рішення з пристосування пам'ятки.

Заходи, викладені в пунктах "и", "к" та "л" пояснювальної записки, повинні відповідати вимогам, викладеним у 4.4 цих Норм.

8.4.2 Креслення містять:

- а) ситуаційний план розташування пам'ятки в планувальній структурі населеного пункту в масштабі 1:2000, 1:5000 або 1:10000;
- б) генеральний план ділянки проектування у масштабі 1:200 або 1:500;
- в) плани, фасади, перерізи (перетини) у масштабі 1:50; 1:100.

8.4.3 Кошторисна документація.

Кошторисна вартість на стадії ЕП визначається згідно з ДСТУ Б Д.1.1-7, ДСТУ Б Д.1.1-1.

9 СКЛАД ТА ЗМІСТ ПРОЕКТУ (П)

9.1 Проект розробляється на підставі вихідних даних для об'єкта реставрації, реставраційного завдання та на основі матеріалів комплексних наукових досліджень. Проект складається з текстових та графічних матеріалів, якими визначаються принципи архітектурні, містобудівні, інженерні, конструктивні і технологічні рішення, спрямовані на збереження пам'ятки.

9.2 В разі тристадійного проектування проект розробляється з урахуванням проектних рішень розробленого ескізного проекту.

9.3 Проект складається з:

- а) пояснювальної записки;
- б) креслень;
- в) технології виконання ремонтно-реставраційних робіт;

- г) основних положень організації реставрації;
- д) відомостей обсягів робіт;
- е) кошторисної документації.

9.3.1 Пояснювальна записка містить:

- а) загальні відомості про пам'ятку, в тому числі характер її використання з посиланнями на вихідні дані та матеріали комплексних наукових досліджень;
- б) описи існуючого вигляду та технічного стану з посиланнями на матеріали науково-дослідних робіт;
- в) принципи містобудівні, архітектурні, конструктивні, інженерні і технологічні та інші рішення з посиланнями на матеріали комплексних наукових досліджень;
- г) принципи рішення зі збереження монументального мистецтва і предметів внутрішнього оздоблення з посиланнями на матеріали комплексних наукових досліджень;
- д) принципи рішення зі збереження археологічних та/або архітектурно-археологічних об'єктів в межах ділянки проектування;
- е) описи графічних реконструкцій з посиланнями на матеріали відповідних комплексних наукових досліджень (за потреби);
- ж) пропозиції з колористичного вирішення фасадів та інтер'єрів;
- и) відомості обсягів робіт;
- к) оцінку впливу на навколишнє середовище (за потреби);
- л) пропозиції щодо:
 - дотримання вимог санітарних норм і правил;
 - безпеки об'єкта для життя та здоров'я людей;
 - охорони навколишнього середовища;
 - заходів з пожежної безпеки;
 - заощадження енергії, збереження тепла та ресурсів з урахуванням кліматичних умов місцевості та характеру експлуатації пам'ятки;
 - доступності території пам'ятки для маломобільних груп населення;
- м) пропозиції з благоустрою, вертикального планування та озеленення території пам'ятки;
- н) принципи рішення з пристосування пам'ятки (за потреби).
- п) основні техніко-економічні показники.

Заходи, викладені в пунктах "л" та "н" пояснювальної записки, повинні відповідати вимогам, викладеним у 4.4 цих Норм.

9.3.2 Креслення містять:

- а) ситуаційний план розташування пам'ятки в планувальній структурі населеного пункту в масштабі 1:2000, 1:5000 або 1:10000;
- б) схему розташування пам'ятки в структурі кварталу в масштабі 1:1000 або 1:2000 (за потреби);
- в) генеральний план ділянки проектування на топографічній основі в масштабі 1:500 або 1:1000;
- г) схему напрямків трас інженерних мереж на топографічній основі в масштабі 1:2000 (за потребою);
- д) схему розташування будівель і споруд в масштабі 1:500;
- е) схему руху транспорту і пішоходів (за потреби) в масштабі 1:200 або 1:500;
- ж) схему вертикального планування в масштабі 1:200 або 1:500 (за потреби);
- и) схему озеленення в масштабі 1:200 або 1:500 (за потреби);
- к) плани, фасади, перерізи (перетини) в масштабі 1:50 або 1:100;
- л) розгортки інтер'єрів (за потреби);
- м) фрагменти, вузли та деталі в масштабі (за потреби) 1:10 або 1:20;
- н) колористичне вирішення фасадів;
- п) принципи схеми інженерного забезпечення пам'ятки.

9.3.3 Технологія виконання ремонтно-реставраційних робіт складається з опису видів робіт, послідовності їх виконання та вимог щодо застосування будівельних та оздоблювальних матеріалів.

9.3.4 Основні положення з організації реставрації (ОПОР) за складом та змістом відповідають вимогам ДБН А.3.1-5.

9.3.5 Кошторисна документація.

Кошторисна вартість на стадії П визначається згідно з ДСТУ Б Д.1.1-7, ДСТУ Б Д.1.1-1.

9.4 До проекту додається витяг з протоколу засідання відповідних науково-методичної, або консультативної ради про узгодження принципових рішень, а також вихідні дані (при передачі в експертизу).

10 СКЛАД ТА ЗМІСТ РОБОЧОГО ПРОЕКТУ (РП)

10.1 Робочий проект розробляється для технічно нескладних пам'яток I-II рівнів складності робіт з розроблення документації, а також для об'єктів реставрації із застосуванням раніше розроблених проектів та для ремонтів (реставраційних), які провадяться з періодичністю, що забезпечують ефективну експлуатацію пам'ятки в міжреставраційний період.

Примітка. До ремонту (реставраційного) належать роботи, спрямовані на ремонт покрівель, водостоків; ремонт вікон, дверей, печей, скління віконних заповнень, перетирання тиньку, відновлення пофарбування стін інтер'єрів та фасадів; влаштування систем інженерного забезпечення та роботи, що не змінюють існуючих конструкцій, матеріалів, деталей пам'ятки.

10.2 Робочий проект є інтегруючою стадією проектування і складається з затверджувальної частини та робочої документації (Р).

Робочий проект складається з:

- а) пояснювальної записки;
- б) креслень;
- в) технології виконання ремонтно-реставраційних робіт;
- г) основних положень з організації реставрації;
- д) відомостей обсягів робіт;
- е) кошторисної документації.

10.3 Склад та зміст розділів РП з ремонту (реставраційного) об'єктів може змінюватись залежно від технічної та технологічної складності робіт. В окремих обґрунтованих випадках при поліпшенні експлуатаційних показників введених в експлуатацію в установленому порядку об'єктів реставрації допускається розроблення лише дефектного акта, у якому визначаються фізичні обсяги робіт та умови їх виконання, а також складається кошторисна документація.

10.4 Робочим проектом визначаються принципові архітектурні, містобудівні, конструктивні, технологічні та інші рішення, спрямовані на збереження пам'ятки із посиланнями на матеріали науково-дослідних робіт.

Заходи, викладені в 10.3, повинні відповідати вимогам, викладеним у 4.4 цих Норм.

10.5 Кошторисна документація.

Кошторисна вартість на стадії РП визначається згідно з ДСТУ Б Д.1.1-7, ДСТУ Б Д.1.1-1.

11 СКЛАД ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ (Р)

11.1 Робоча документація розробляється на підставі затвердженого проекту (П) або затвердженої частини робочого проекту (РП).

11.2 Робоча документація складається з текстової частини, креслень та кошторисної документації.

11.2.1 Текстова частина складається з:

- а) опису комплексу методів та технологічних вказівок щодо виконання окремих видів робіт;
- б) технології виконання ремонтно-реставраційних робіт;
- в) відомостей потреби в матеріалах;
- г) відомостей обсягів робіт.

11.2.2 Креслення складаються з:

- а) картограм робіт та вказівок щодо їх виконання;
- б) маркувальних креслень (за потреби);
- в) робочих креслень загального виду: плани, фасади, перерізи (перетини) в масштабі 1:25, 1:50 або 1:100;
- г) робочих креслень на виконання різних видів робіт зі специфікаціями виробів і обладнання (в тому числі індивідуального виготовлення) в масштабі 1:1, 1:10, 1:20 або 1:50;
- д) вузлів та деталей конструкцій зі специфікаціями виробів і обладнання (в тому числі індивідуального виготовлення) в масштабі 1:1, 1:5, 1:10 або 1:20;
- е) шаблонів зі специфікаціями виробів і обладнання (в тому числі індивідуального виготовлення) в масштабі 1:1;
- ж) паспорта опорядження фасадів (додаток К);
- и) технологічних схем з планами розміщення устаткування (в разі пристосування пам'ятки);
- к) робочих креслень деталей генплану в масштабі 1:50, 1:100 або 1:200;
- л) інших креслень, необхідних для виконання робіт.

11.3 Кошторисна документація.

Кошторисна вартість на стадії Р визначається згідно ДСТУ Б Д.1.1-7, ДСТУ Б Д.1.1-1.

11.4 В процесі виконання ремонтно-реставраційних робіт можуть складатись дефектні акти (додаток Д) на окремі види робіт.

12 СКЛАД ТА ЗМІСТ НАУКОВО-РЕСТАВРАЦІЙНОГО ЗВІТУ

12.1 Науково-реставраційний звіт є узагальнюючою невід'ємною складовою документації, спрямованої на збереження пам'ятки, який фіксує проведені роботи або їх окремих етап. Науково-реставраційний звіт складається на основі результатів науково-дослідних робіт, науково-проектної та виконавчої документації.

12.2 Науково-реставраційний звіт містить:

- а) перелік вихідних даних для об'єкта реставрації, згідно з якими були проведені науково-дослідні, науково-проектні та ремонтно-реставраційні роботи;
- б) короткі історичні відомості з будівельною періодизацією пам'ятки;
- в) перелік та результати проведених досліджень з додатками або з посиланнями на матеріали відповідних науково-дослідних робіт та фотографії з анотаціями та схемою фотофіксації, подані окремою книгою;
- г) короткі відомості прийнятих проектних рішень з посиланнями на матеріали відповідних науково-дослідних робіт;
- д) результати науково-дослідних робіт, виконаних у ході ремонтно-реставраційних, протиаварійних та/або невідкладних консерваційних робіт;
- е) опис змін та їх обґрунтувань, які були внесені до проекту в процесі виконання робіт;
- ж) документи та матеріали, які вплинули на хід виконання робіт;
- и) опис проведених робіт, їх технології і методики виконання;
- к) перелік використаних будівельних та оздоблювальних матеріалів, виробів, конструкцій та обладнання;
- л) висновки за результатами виконаних науково-дослідних, науково-проектних та виробничих робіт.

12.3 До науково-реставраційного звіту додаються:

- а) акти здачі-приймання робіт;
- б) державний акт готовності об'єкта до експлуатації (за наявності);
- в) комплект виконавчих креслень: плани, фасади, перерізи (перетини), шаблони тощо;
- г) акти та протоколи нарад щодо внесення змін до науково-проектної документації;
- д) матеріали фотофіксації пам'ятки (до початку, в процесі і після завершення робіт), які подаються окремою книгою, як альбом фотографій з анотаціями та схемою фотофіксації;
- е) рекомендації з експлуатації пам'ятки та її території, а також щодо необхідності ведення моніторингу за технічним станом пам'ятки після виконання робіт.

ДОДАТОК А
(довідковий)

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ОБ'ЄКТА РЕСТАВРАЦІЇ, ЯКІ НАДАЄ ЗАМОВНИК

1. Лист-замовлення.
2. Правовстановлюючі документи на користування пам'яткою або її частиною.
3. Розпорядчий акт власника про проведення ремонтно-реставраційних робіт.
4. Документи на право землекористування;
5. Межі ділянки землекористування (викопіювання з чергового кадастрового плану).
6. Топографічний план території на паперових та електронних носіях в масштабі М 1:500 та/або М 1:2000 із зазначенням меж ділянки проектування.
7. Матеріали інженерних вишукувань (за наявності).
8. Завдання на проектування (в разі пристосування об'єкта реставрації)
9. Технічні умови на приєднання об'єкта до інженерних мереж (за необхідності).
10. Архівні документи – плани БТІ, старовинні фотографії, іконографічні матеріали, замальовки, кошториси на ремонтні та ремонтно-реставраційні роботи.
11. Науково-реставраційний звіт (за наявності).

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

Форма 1

**АКТ
ОГЛЯДУ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ПАМ'ЯТКИ***

м. _____ "___" _____ 20__ р.

Назва об'єкта (згідно з Державним реєстром або Переліком пам'яток)

Місце розташування об'єкта (адреса).

Ми, комісія у складі замовника _____, науково-проектної організації _____ склали даний акт про те, що "___" _____ 20__ р. нами проведено огляд технічного стану пам'ятки.

В результаті проведеного огляду технічного стану пам'ятки (її частини або елементів) встановлено:

1. Загальний стан пам'ятки:

2. Коротка характеристика пам'ятки:

3. Стан зовнішніх архітектурно-конструктивних та декоративних елементів:

4. Стан внутрішніх архітектурно-конструктивних та декоративних елементів:

5. Стан живопису:

6. Характеристика прилеглої території:

ВИСНОВКИ:

ДОДАТКИ:

Підписи:

Представник замовника

Представник проектної організації

* Дана форма акта технічного стану пам'ятки застосовується й для щойно виявлених об'єктів культурної спадщини.

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

Форма 2

АКТ
ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СКЛАДНОСТІ РОБІТ ІЗ РОЗРОБЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ*

м. _____

" ____ " _____ 20__ р.

1. Назва об'єкта (згідно з Державним реєстром або Переліком пам'яток).
2. Місце розташування об'єкта (адреса).
3. Рівень складності науково-дослідних робіт (по розділах).
4. Рівень складності науково-проектних робіт (по розділах).

Підписи:

Представник замовника

Представник проектної організації

* Термін "Рівень складності" відповідає терміну "Категорія складності пам'ятки" який визначається згідно з Тимчасовим збірником цін на науково-проектні роботи по нерухомих пам'ятках історії та культури Української РСР (ТЗЦНІПР-91) [32] і діє у перехідний період до часу прийняття стандарту щодо розрахунку кошторисної вартості науково-дослідних робіт та науково-проектної документації на збереження пам'яток та робіт з їхньої розробки, а також стандарту щодо визначення рівня складності для реставрації пам'яток архітектури та містобудування.

ДОДАТОК Г
(обов'язковий)

Форма 3

**АКТ
ВИЗНАЧЕННЯ ВТРАТ ПАМ'ЯТКИ***

М. _____ " ____ " _____ 20__ р.

1. Назва об'єкта (згідно з Державним реєстром або Переліком пам'яток).
2. Місце розташування об'єкта (адреса).
3. Коротка характеристика пам'ятки та прилеглої території (з зазначенням загальної збереженості та історично цінних або характерних елементів):
4. Об'єми пам'ятки, м³:
 - існуючий (V1)
 - втрачений (V2)
 - загальний (V1 + V2)
5. Максимальні габарити, м:
 - в плані
 - висотні
6. Площа забудови пам'ятки, м²
7. Площа ділянки проектування, м²
8. Визначення величини втрат пам'ятки

Ми, комісія у складі представників органу охорони культурної спадщини _____, замовника _____, проектної організації _____ склали цей акт про те, що основні елементи пам'ятки мають наступний відсоток зносу (втрат):

№ з/п	Елементи будинку	Питома вага елемента $Y_e, \%$	Фізичний знос елемента $Fe, \%$	Знос елемента будівлі, $Y_e \frac{F_e}{100} (\%)$
1	2	3	4	5
1.	Фундаменти			
2.	Стіни, перегородки			
3.	Перекриття			
4.	Покриття даху			
5.	Підлоги			
6.	Сходи			
7.	Вікна та двері			
8.	Внутрішнє оздоблення			
9.	Інженерне обладнання			
10.	Інші елементи			
	Всього			

* Дана форма акта визначення втрат пам'ятки застосовується й для щойно виявлених об'єктів культурної спадщини. "Акт визначення втрат пам'ятки" відповідає "Акту втрати первісного вигляду пам'ятки", роботи зі складання якого визначаються згідно з Тимчасовим збірником цін на науково-проектні роботи по нерухомих пам'ятках історії та культури Української РСР (ТЗЦНІПР-91) [32] і діє у перехідний період до часу прийняття стандарту щодо розрахунку кошторисної вартості науково-дослідних робіт та науково-проектної документації на збереження пам'яток та робіт з їх розроблення, а також стандарту щодо визначення рівня складності для реставрації пам'яток архітектури та містобудування.

Відсоток втрат пам'ятки складає: _____ %

Підписи:

Представник замовника

Представник проектної організації

Фізичний знос елементів пам'ятки визначається за формулою: $Ye \frac{\Phi_e}{100} (\%)$,

де:

Ye (%) – питома вага елемента [32]

Фе (%) – фізичний знос елементів [27, таблиця 1].

Сума фізичного зносу елементів визначає загальний відсоток втрат пам'ятки.

Приклад:

№ з/п	Елементи будинку	Питома вага елемента Ye, %	Фізичний знос елемента Фе, %	Знос елемента будівлі, $Ye \frac{\Phi_e}{100} (\%)$
1	2	3	4	5
1.	Фундаменти	5	20	1
2.	Стіни, перегородки	26	45	11,7
3.	Перекриття	15	40	6
4.	Покриття даху	10	60	6
5.	Підлоги	12	50	6
6.	Сходи	2	50	1
7.	Вікна та двері	10	80	8
8.	Внутрішнє оздоблення	6	60	3,6
9.	Інженерне обладнання	6	40	2,4
10.	Інші елементи	8	30	2,4
	Всього	100		48,1

ДОДАТОК Д
(обов'язковий)

Форма 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

(назва організації, що затверджує)_____
(посада, підпис, ініціали, прізвище)

" ____ " _____ 20__ р.

ДЕФЕКТНИЙ АКТ

м. _____ " ____ " _____ 20__ р.

На _____
(вид робіт)_____
(найменування пам'ятки)

Умови виконання робіт _____

Обсяги виконання робіт

№ з/п	Найменування робіт	Одиниця виміру	Кількість	Примітки
1	2	3	4	5

від підрядної організації

(назва організації, посада, П.І.Б., підпис)

від проектної організації

(назва організації, посада, П.І.Б., підпис)

від замовника

(назва організації, посада, П.І.Б., підпис)

ДОДАТОК Е
(обов'язковий)

Форма 5

ПОГОДЖЕНО
(Проектна організація)

" _____ " _____ р.
(М.П.)

ЗАТВЕРДЖЕНО
(Замовник)

" _____ " _____ р.
(М.П.)

РЕСТАВРАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ

1	Назва об'єкта (згідно з Державним реєстром або Переліком пам'яток)
2	Місце розташування об'єкта (адреса)
3	Категорія охорони об'єкта (дати та номери рішень про взяття на державний облік, охоронний номер)
4	Підстава для розробки документації (лист-замовлення, рішення, розпорядження тощо)
5	Користувач (власник, орендар)
6	Замовник (повне найменування, адреса, П.І.Б. відповідального представника, телефон)
7	Проектна організація (повне найменування організації, адреса, П.І.Б. відповідального виконавця, № сертифіката, ким та коли виданий, телефони)
8	Короткі історичні відомості про об'єкт (в тому числі характер його використання)
9	Загальний технічний стан об'єкта (на підставі Акта огляду технічного стану)
10	Інформація про наявні матеріали науково-дослідних робіт та науково-проектної документації (відомості про раніше виконані науково-дослідні роботи та наявну науково-проектну документацію на пам'ятку, можливість її використання та місце зберігання, а також інформацію про її реалізацію, наявність науково-реставраційних звітів)
11	Характер запланованих робіт (короткий опис основної спрямованості робіт, згідно з програмою науково-проектних та науково-реставраційних робіт)
12	Умови пристосування об'єкта проектування під сучасне використання (навести інформацію щодо зміни (збереження) функціонального призначення)
13	Благоустрій території (вказати межі ділянки проектування та необхідність проведення робіт з її благоустрою)
14	Склад науково-дослідних робіт (залишити необхідне)
14.1	<i>Історико-архівні та бібліографічні дослідження</i> (складання історичної довідки)
14.2	<i>Натурні дослідження</i> (обміри, стереофотограмметрія, зондажі, шурфи)

14.3	<i>Архітектурні, археологічні, конструкторські, інженерні, інженерно-геологічні, гідро-геологічні, хіміко-технологічні та інші дослідження або вишукування з необхідністю надання висновків та рекомендацій</i>
14.4	<i>Лабораторні дослідження будівельних та оздоблювальних матеріалів з необхідністю надання висновків та рекомендацій</i>
15	Фотофіксація
16	Стадійність проектування (залишити необхідне)
16.1	<i>Одностадійне</i>
16.2	<i>Двостадійне</i>
16.3	<i>Тристадійне</i>
17	Склад науково-проектних робіт (залишити необхідне)
17.1	<i>Робочий проект на протиаварійні роботи (РП)</i>
17.2	<i>Робочий проект невідкладних консерваційних робіт (РП)</i>
17.3	<i>Ескізний проект (ЕП)</i>
17.4	<i>Проект (П)</i>
17.5	<i>Робочий проект (РП)</i>
17.6	<i>Робоча документація (Р)</i>
18	Науково-реставраційний звіт
19	Науково-методичне керівництво, науково-технічний супровід та авторський нагляд (П.І.Б. наукового керівника, ГАПа, ГПа, № сертифікатів, ким та коли видані, телефони)
20	Інші вимоги

Підписи:

Представник замовника

Представник проектної організації

Науковий керівник

ДОДАТОК Ж
(обов'язковий)

Форма 6

м. _____

" ____ " _____ 20__ р.

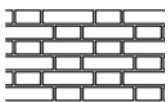
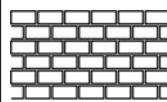
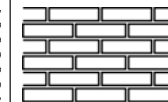
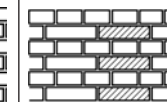
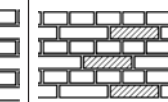

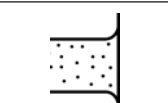
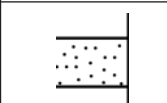
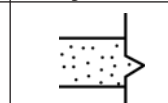
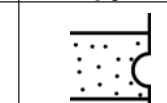
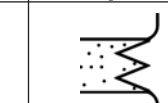
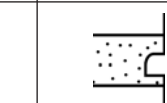
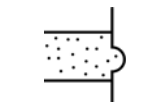

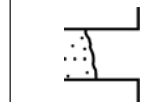

КАРТКА
фіксації характеристик кладки (мурування)

№ _____

Назва об'єкта (згідно з Державним реєстром або Переліком пам'яток)

Місце розташування об'єкта (адреса)

Датування пам'ятки (документальне)

№ з/п	Назва робіт						Результат фіксації
1.	Місце влаштування зондажу (шурфа)						
2.	Опис зондажу (шурфа) та спосіб їх виконання						
3.	Тип перев'язки кладки (вибрати потрібне)						
	верстова	тичкова	ложкова	ланцюгова	хрестова	інший	
							
4.	Розмір цегли (мм):						
4.1.	Д1 × Ш1 × В1						
4.2.	Д2 × Ш2 × В2						
4.3.	Д3 × Ш3 × В3						
5.	Метод виготовлення цегли (ручне, машинне)						
6.	Метод обробки шва (вибрати потрібне)						
	затирка	"підшкребка"	розшивка кутник	розшивка "викружка"	подвійна підрізка	прорізка	
							
	розшивка валик	підрізка	пустошовка	необроблений	інший	інший	
							
7.	Висота шва						
7.1.	Шв ₁						
7.2.	Шв ₂						
8.	Характеристика розчину (вапно, цем'янка, цемент, складний розчин, не встановлено, інше)						
9.	Наявність клейма на муруванні (кладці)						
9.1.	Місця розташування клейма (на ложку, на постелі, на тичку)						
9.2.	Характер клейма (симетричне, асиметричне)						
10.	Сума 10 рядів цеглин з 10 рядами швів (мм)						

Додатки:

- а) замальовки з розмірами мурування (цегли), клейм тощо;
- б) архітектурно-археологічний обмір (за необхідності)*;
- в) схема фотофіксації та фотографії.

Обстеження провів (П.І.Б., посада, підпис)

Картку склав (П.І.Б., посада, підпис)

* Пункти 4 та 7 за необхідності можуть бути збільшені кількісно.

ДОДАТОК И
(довідковий)

КОМПЛЕКТУВАННЯ І СКЛАД ТОМІВ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Позначення комплекту	Назва розділу	Позначення комплекту	Назва комплекту у складі розділу	Марка креслень (документації)	Примітка
1	2	3	4	5	6
Том 1	Попередні роботи	Книга 1	Вихідні дані	ВД	Документація може бути розділена на частини за видами досліджень
		Книга 2	Попередні дослідження	ПД	
Том 2	Проектна документація на протиаварійні або невідкладні консерваційні роботи	Книга 1	Матеріали обстежень	МО	
		Книга 2	Робоча документація	Р	
		Книга 3	Зведений кошторисний розрахунок, об'єктні та локальні кошториси	К	
Том 3	Комплексні наукові дослідження (КНД)	Книга 1	Історико-архівні та бібліографічні дослідження	ІД	
		Книга 2	Обмірні креслення	ОК	
		Книга 3	Архітектурні дослідження	АД	
		Книга 4	Інженерні дослідження	ІНД	
		Книга 5	Науково-технологічні дослідження	НДТ	
		Книга 6	Археологічні дослідження	АРД	
		Книга 7	Дослідження живопису і предметів внутрішнього оздоблення	ДЖП	
		Книга 8	Фотофіксаційні матеріали	ФМ	
Том 4	Ескізний проект (ЕП)	Книга 1	Пояснювальна записка	ПЗ	
		Книга 2	Креслення		Маркування згідно з ДСТУ Б А.2.4-4
		Книга 3	Технологія виконання робіт	ТВР	
		Книга 4	Зведений кошторисний розрахунок, зведення витрат, об'єктні та локальні кошторисні розрахунки, кошториси на науково-проектні та вишукувальні роботи	К	
Том 5	Робочий проект (РП)	Книга 1	Пояснювальна записка	ПЗ	Затверджувальна частина
		Книга 2	Креслення		Маркування згідно з ДСТУ Б А.2.4-4 Затверджувальна частина
		Книга 3	Робочі креслення	Р	Маркування згідно з ДСТУ Б А.2.4-4

1	2	3	4	5	6
		Книга 4	Зведення витрат, зведений кошторисний розрахунок, об'єктні та локальні кошториси; кошторисні розрахунки; відомості кошторисної вартості будівництва будинків, будівель та споруд, що входять до пускового комплексу; кошториси на науково-проектні та вишуку-вальні роботи	К	Затверджувальна частина
Том 6	Проект (П)	Книга 1	Пояснювальна записка	ПЗ	
		Книга 2	Креслення		Маркування згідно з ДСТУ Б А.2.4-4
		Книга 3	Технологія виконання робіт	ТВР	
		Книга 4	Генеральний план. Основне креслення; схема розташування будівель і споруд; схема руху транспорту і пішоходів; схема вертикального планування; схема озеленення тощо	ГП	
		Книга 5	Основні положення з організації реставрації	ОПОР	
		Книга 6	Зведення витрат, зведений кошторисний розрахунок, об'єктні та локальні кошториси; кошторисні розрахунки; відомості кошторисної вартості будівництва будинків, будівель та споруд, що входять до пускового комплексу; кошториси на науково-проектні та вишукувальні роботи	К	
Том 7	Робоча документація (Р)	Книга 1	Архітектурні рішення	АР	При об'єднанні робочих креслень архітектурних рішень та будівельних конструкцій креслення отримують найменування "архітектурно-будівельні рішення" та маркуються "АБ"
		Книга 2	Конструкторські рішення		Документація може бути розділена на частини за видами конструкцій (робіт) КБ; КЗ; КД; КМ; КМД тощо – маркування згідно з ДСТУ Б А.2.4

1	2	3	4	5	6
		Книга 3	Технологічні вказівки та комплекс методів на проведення окремих видів робіт		
		Книга 4	Робочі креслення щодо Генерального плану, плану організації рельєфу, благоустрою, озеленення, малих архітектурних форм	ГП	
		Книга 5	Спеціалізовані інженерні роботи		Маркування згідно з ДСТУ Б А.2.4-4
		Книга 6	Об'єктні і локальні кошториси	К	
Том 8	Науково-реставраційний звіт			НРЗ	
<p>Примітка 1. Для конкретної пам'ятки комплектація науково-проектної документації в складі розділу встановлюється Реставраційним завданням.</p> <p>Примітка 2. До складу розділу можуть бути додані додаткові комплекти або виключатися окремі з перелічених.</p> <p>Примітка 3. Нумерація томів та книг є довідковою та може визначатись у кожному випадку окремо.</p> <p>Примітка 4. Науково-проектна документація оформлюється згідно з ДСТУ Б А.2.4-4.</p>					

ДОДАТОК К
(обов'язковий)

СКЛАД ПАСПОРТА ОПОРЯДЖЕННЯ ФАСАДІВ

1. Титульний аркуш паспорта опорядження фасадів виконується відповідно до ДСТУ Б А.2.4-7.

2. Склад авторського колективу.

3. Вихідні дані:

3.1. Підстави для розроблення (лист-замовлення, рішення, розпорядження тощо).

3.2. Документи, що засвідчують право власності на пам'ятку (свідоцтво про власність, договір оренди тощо).

3.3. Акт огляду технічного стану пам'ятки (додаток Б).

3.4. Реставраційне завдання (додаток Е).

3.5. Короткі історичні відомості.

3.6. Історична іконографія.

4. Основна частина:

4.1. Схема розташування об'єкта проектування в планувальній структурі населеного місця.

4.2. Схема розташування в структурі кварталу.

4.3. Плани поверхів БТІ (М 1:100).

4.4. Фотофіксація існуючого стану пам'ятки.

4.5. Обов'язкові загальні вимоги.

4.6. Коротка характеристика пам'ятки, фасад якої опоряджується.

4.7. Переліг вимог, що необхідно виконати до початку опоряджувальних робіт.

4.8. Креслення всіх фасадів пам'ятки у кольорі, а за необхідності – збільшений фрагмент фасаду. Всі окремі елементи фасадів, що підлягають реставрації, музеєфікації, консервації, маркуються за допомогою виносних ліній.

4.9. Відомість опорядження фасадів – експлікації із зазначенням найменування елемента фасаду, виду робіт на ньому (в тому числі типи обробки), матеріалів, що застосовуються та кольорів за RAL або за таблицями кольорів будівельних фарб. Таблиця кольорів опорядження фасадів виконується відповідно до ДСТУ Б А.2.4-7.

4.10. Комп'ютерний макет пам'ятки з пропозицією підсвічування об'єкта та схема розташування освітлювальних приладів з світлотехнічним розрахунком (за потреби).

4.11 Загальні вказівки щодо проведення ремонтно-реставраційних робіт з опорядження фасадів.

4.12. Технологія виконання робіт.

4.13. Кваліфікаційний сертифікат відповідального виконавця окремих видів робіт, пов'язаних із створенням об'єктів архітектури за відповідним напрямком кваліфікації.

ДОДАТОК Л
(рекомендований)

СКЛАД ТА ЗМІСТ ІСТОРИЧНОЇ (ІСТОРИКО-АРХІТЕКТУРНОЇ) ДОВІДКИ

1. Текстова частина включає основну частину та додатки.

1.1. В основній частині подаються:

- визначення меж ділянки дослідження;
- загальні відомості про історичний та містобудівний розвиток місцевості, де розташована пам'ятка із визначенням основних характеристик сучасної містобудівної ситуації навколо неї;
- інформація про охоронний статус пам'ятки та території, на якій вона розташована;
- інформація про формування пам'ятки в хронологічних межах наявних архівних матеріалів;
- короткі відомості про замовника будівництва, первісну функцію пам'ятки.
- короткі біографічні відомості про архітекторів, скульпторів, художників, архітектурну школу, в окремих випадках – відомості про організації, які брали участь у створенні пам'ятки, включаючи її історичні нашарування, а також відомості про визначних діячів, які пов'язані з історією існування пам'ятки;
- відомості про історичні події, пов'язані з пам'яткою;
- аналіз розпланувально-просторового та стильового вирішення пам'ятки з визначенням її історико-культурної цінності;
- науково обґрунтована атрибуція пам'ятки: авторство, дата будівництва із зазначенням дат наступних історичних нашарувань, реставрації;
- науково обґрунтоване визначення історичної, мистецької, культурної, художньої та іншої цінності пам'ятки загалом, її складових частин та елементів;
- короткі відомості про археологічні дослідження, які проводились у межах досліджуваної території.
- рекомендації щодо збереження (відтворення) історико-культурного потенціалу.

1.2. Додатки містять:

- виписки з історико-архівних джерел;
- перелік архівних та літературних джерел;
- перелік ілюстрацій.

2. В ілюстративній частині подаються:

- історичні та сучасні плани території, на якій розташована пам'ятка;
- іконографічні матеріали (фотокопії творів образотворчого мистецтва, архівні фотографії об'єкта дослідження та місцевості, прилеглої до його місця розташування);
- фотокопія проектних рішень, а за їх відсутності – пізніші обміри, аналоги;
- фотокопії історико-архівних документів території (описи, плани, купчі);
- сучасні поповерхові плани пам'ятки.

Примітка. За відсутності проектних креслень, даних про дату (час, період) будівництва пам'ятки, автора, відомостей про будівельні періоди, а також інших конкретних матеріалів наводяться загальні характеристики та іконографія історичної місцевості, оцінка історико-культурної цінності об'єкта дослідження в контексті розвитку вітчизняної архітектури.

ДОДАТОК М
(довідковий)

СКЛАД ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ

Показник	Одиниця виміру	Кількість		
		всього	в т.ч. по чергах будівництва	
			1 черга (назва черги)	2 черга (назва черги)
Характер будівництва (реставрація, пристосування тощо)				
Загальна кошторисна вартість в поточних цінах	тис. грн.			
в т.ч.:				
будівельно-монтажні роботи	тис. грн.			
устаткування	тис. грн.			
інші витрати	тис. грн.			
Ступінь вогнестійкості				
Площа ділянки	га			
Площа забудови	м ²			
Поверховість	поверх (ярус)			
Загальна площа пам'ятки:	м ²			
надземна частина	м ²			
підземна частина	м ²			
Корисна площа:	м ²			
надземна частина	м ²			
підземна частина	м ²			
Об'єм пам'ятки:	м ³			
надземна частина	м ³			
підземна частина	м ³			
Тривалість будівництва	місяць			
Річна потреба:				
електроенергія	тис. кВт/рік			
теплова енергія	Г/Дж			
водопостачання:	тис. м ³ /рік			
холодної води	тис. м ³ /рік			
гарячої води	тис. м ³ /рік			
Кількість створених робочих місць	місць			

Підписи:

Головний архітектор проекту

Замовник

ДОДАТОК Н
(обов'язковий)

Форма 8

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ

Найменування науково-проектної організації

(серія та № кваліфікаційних сертифікатів)

Назва об'єкта проектування (Примітка 1)

(адреса)

Вид робіт: _____ (Примітка 2)

Замовник: _____

Номер та назва тому (Примітка 3)

(шифр тому)

Номер та назва книги (Примітка 4)

(шифр книги)

Посади підписи ініціали, прізвища (Примітка 5)

Місто, рік

Примітка 1. Назва об'єкта згідно з державним реєстром або Переліком пам'яток, вид пам'ятки, категорія охорони, охоронний №.

Примітка 2. Реставрація, консервація, музеєфікація, реабілітація, реставраційний ремонт, протиаварійні роботи, невідкладні консерваційні роботи тощо.

Примітка 3. Згідно з пп. 1 та 2 додатка И.

Примітка 4. Згідно з пп. 3 та 4 додатка И.

Примітка 5. Директор, ГІП, ГАП, технолог, кошторисник тощо.

Примітка 6. Маркування шифрів згідно з п.5 додатка И.

ДОДАТОК П
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Конституція України;
2. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності";
3. Закон України "Про архітектурну діяльність";
4. Закон України "Про основи містобудування";
5. Закон України "Про охорону культурної спадщини";
6. Закон України "Про охорону археологічної спадщини";
7. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища";
8. Закон України "Про будівельні норми";
9. Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення";
10. Конвенція про охорону всесвітньої культурної і природної спадщини. Париж, 1972 р. (Ратифіковано Україною у 1988 р.);
11. Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (переглянута). Валлетта, 1992 р. (ратифіковано Україною у 2003 р.);
12. Конвенція про охорону підводної культурної спадщини Париж 2001 р. (ратифіковано Україною 2006 р.);
13. Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи. Гранада, 1985 р. (ратифіковано Україною 2006 р.);
14. Європейська ландшафтна конвенція. Флоренція 2000 (ратифіковано Україною 2005 р.);
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 № 903 "Про авторський та технічний нагляд під час будівництва";
16. ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення;
17. ДСТУ Б А.2.4-5-95 (ГОСТ 21.001-93) СПДБ. Загальні положення;
18. ДСТУ Б А.2.4-7:2009 СПДБ. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень;
19. ДСТУ Б А.2.4-10-95 (ГОСТ 21.110-95) СПДБ. Правила виконання специфікації обладнання, виробів і матеріалів;
20. ДСТУ Б А.2.4-11:2009 СПДБ. Правила виконання ескізних креслень загальних видів нетипових виробів;
21. СТ СЭВ 4409-83 ЕСКД СЭВ. Чертежи строительные. Правила выполнения чертежей деревянных конструкций. (Будівельні креслення. Правила виконання креслень дерев'яних конструкцій);
22. ДСТУ Б А.2.2-8 2010 Розділ "Енергоефективність" в складі проектної документації об'єктів;
23. ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво;
24. ДБН В.1.2-5:2007 Науково-технічний супровід будівельних об'єктів;
25. ДБН-Н Б А.2.2-11:2014 "Настанова щодо проведення авторського нагляду за будівництвом";
26. ДБН 360-92** Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень. "Правила оцінки фізичного зносу жилих будинків". КДП-2041-12, Україна, 226-93;
27. СОУ Д.1.2-02495431-001:2008 "Нормативи витрат труда для визначення вартості робіт з оцінки технічного стану та експлуатаційної придатності конструкцій будівель і споруд";
28. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96. № 173, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 24.07.96. № 379/1404;

29. СОУ ЖКГ75.11-35077234. 0015:2009. Правила визначення фізичного зносу житлових будинків;
30. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 07.07.2011 № 109 "Про затвердження Порядку надання містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки, їх склад та зміст", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 липня 2011р. за № 913/19651;
31. Наказ Міністерства культури і туризму України від 2 листопада 2009 року № 956/0/16-09 "Про затвердження методичних рекомендацій";
32. Тимчасовий збірник цін на науково-проектні роботи по нерухомих пам'ятках історії та культури Української РСР (ТЗЦНІПР-91).

Ключові слова: збереження, пам'ятка, ремонтно-реставраційні роботи, протиаварійні роботи, невідкладні консерваційні роботи, науково-дослідні роботи, науково-проектна документація, науково-реставраційний звіт.

* * * * *

Редактор – А.О. Луковська
Комп'ютерна верстка – В.Б. Чукашкіна

Формат 60x84^{1/8}. Папір офсетний. Гарнітура "Arial".
Друк офсетний.

Державне підприємство "Укрархбудінформ".
вул. М. Кривоноса, 2А, м. Київ-37, 03037, Україна.
Тел. 249-36-62
Відділ реалізації: тел.факс (044) 249-36-62 (63, 64)
E-mail: uabi90@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців
ДК № 690 від 27.11.2001 р.